

Penktadienio vakarą „Litexpo“ parodų ir konferencijų centre įvyko 14-osios tarptautinės šiuolaikinio meno mugės „ArtVilnius’23“ atidarymo ceremonija. Joje apdovanoti šių metų geriausieji.

„ArtVilnius’23“ atidarymo ceremonijoje dalyvavo Lietuvos kultūros ministras Simonas Kairys. Vilniaus miesto meras Valdas Benkunskas, Lietuvos parodų ir kongresų centro „Litexpo“ vadovas Jonas Sakalauskas.

Nuo pat penktadienio ryto vertinimo komisija, kuriai vadovavo menotyrininkė, šiuolaikinio meno parodų kuratorė prof. dr. Raminta Jurėnaitė, išrinko 7 geriausias „ArtVilnius’23“ mugės galerijas, geriausią parodos menininką, geriausią jaunąjį menininką bei geriausią mugės instaliaciją.

Tarptautinė vertinimo komisija, kurioje, be profesorės R. Jurėnaitės, taip pat dalyvavo „Kim?“ šiuolaikinio meno centro Rygoje programų direktorė Zane Onckule, meno istorikė, MOCAK šiuolaikinio meno muziejaus Krokovoje kuratorė ir koordinatorė Mirosława Bałazy, viena iš galerijos „Georg Kargl Fine Arts“ Vienoje vadovių Melanie Wagner, „Crème de la Crème Haute Parfumerie“ butikų tinklo įkūrėjas ir vadovas, meno kolekcionierius Andrius Remiševskis.

Premijos geriausiems menininkams ir instaliacijai

Geriausia jaunąja „ArtVilnius’23“ menininke komisija pripažino Užupio meno inkubatoriaus menininkę Juliją Skudutytę. Komisija pažymėjo savitą menininkės kūrybą, kurioje tikroviški realistiniai kasdienybės motyvai jungiasi su fantazijos elementais, kurdami intymius, jautrius pasakojimus. Menininkei įteikta mugės mecenatės, advokatų kontoros „Cobalt“ 2000 eurų premija.

Geriausio „ArtVilnius’23“ menininko vardą komisija skyrė latvių menininkui Pauliui Liepai. „Tai vienas ryškiausių parodos autorių, – sakė komisijos pirmininkė R. Jurėnaitė. – Jo kūryboje susitinka klasikinė grafikos technika, medžio raižiniai, statinių planų, rankraščių, archyvų metaforos. Iš pirmo žvilgsnio minimalistiniai kūriniai turi daugybę niuansų ir poteksčių. Tai menas, savitai ir jautriai balansuojantis tarp geometrinių abstrakcijų ir konceptualaus meno.“ P. Liepai įteikta „Crème de la Crème“ 3000 eurų premija.

Geriausia „ArtVilnius’23“ instaliacija paskelbtas parodos „Takas“ erdvėje instaliuotas Monikos Žaltauskaitės-Grašienės objektas „Mėnulio jūra“. Žakardas – pamėgta menininkės

technika. Jos kūrinys mugėje, teigia R. Jurėnaitė, monochrominis, grafinis, subtilus, nuotaikingas, labai poetinis ir netikėtai suderintas su žakardinio audimo technika. Geriausios instaliacijos autorei įteikta 2000 eurų premija, kurią įsteigė mugės rėmėja, Skandinavijos *fintech* įmonė „Vipps MobilePay“.

Septynios geriausios galerijos

Atidarymo vakare tradiciškai paskelbtos ir 7 geriausios „ArtVilnius’23“ galerijos. Komisijos nariai įvertino ryškas jų programas ir puikiai parengtas, apgalvotas ekspozicijas.

VDA galerija „5 malūnai“ vertinimo komisiją papirko ir įtikino įdomiais darbais, fiksuojančiais menininkų – Dainiaus Liškevičiaus, Laimos Kreivytės, Monikos Dirsytės, Česlovo Lukensko performansus. „Kiekvienas iš šių dokumentų galėtų būti visiškai savarankiškas kūrinys“, – teigė R. Jurėnaitė.

Viena žymiausių ir populiariausių Rygos šiuolaikinio meno galerijų „Māksla XO“ įvertinta už puikiai apgalvotą, elegantišką, konceptualią ir geriausią mugės menininką pristatančią programą.

Šiais metais tarp geriausiųjų pateko ir daug metų ne vienos vertinimo komisijos pažymėta, tačiau apdovanojimo atsisakiusi, Vilniaus galerija „Meno niša“. „Šią ydingą praktiką reikia baigti“, – sakė komisijos pirmininkė R. Jurėnaitė, pabrėžusi, kad „Meno nišoje“ itin įdomiai dera pripažinti ir jaunieji menininkai, kurių karjerą galerija tarsi subrandina.

Komisija pažymėjo ir Vilniaus galeriją „MOrka“. „Tai nenuobodi galerija, – sakė komisijos pirmininkė. – Ji tarsi siekia rodyti tarpusavyje nesusijusius meno kūrinius, tačiau tas sąmoningas, vienas kitam prieštaraujančių dalykų rodymas yra nuostabiai žavus. Blogiukų įvaizdis praturtina meno sceną.“

Užupyje kuklias patalpas turinti „The Room Gallery“ meno mugei „ArtVilnius’23“, komisijos nuomone, parengė nepriekaištingai gerą, savitą programą, kurioje dera abstrakcijos ir figūratyvinis menas, kuriantis serialus ir apibendrinančius sapnus. „Šiai galerijai pavyko aiškiai suformuoti savo veidą“, – sakė R. Jurėnaitė.

Vilniaus „The Rooster Gallery“ pažymėta už gebėjimą atspindėti naujas tapybos tendencijas ir kryptis. Už tai, kad nuolat stebi meno sceną ir stengiasi išlaikyti santykį su tuo, kuo gyvena meno pasaulis.

Komisija įvertino ir VDA Telšių dailės galerijos pasirinkimą rodyti skulptūros darbus, kurie atspindi skulptūros meno stiprybę šiame regione.

Mugė tęsis šeštadienį ir sekmadienį

Trijose pagrindinėse centro salėse ir lauke – 12 tūkstančių kvadratinų metrų plote – įsikurs 70 meno galerijų ir institucijų, 300 menininkų iš 18 pasaulio šalių. Tarptautinės šiuolaikinio meno mugės „ArtVilnius’23“ programos rengėjai ir kuratoriai mugės lankytojams parengė programą, kurios svarbiausias akcentas šiais metais – performatyvumas.

Pagrindinė „ArtVilnius’23“ galerijų programa ir stendai „Litexpo“ bus įsikūrę 5 ir 3 salėse.

Tarptautinėje skulptūrų, instaliacijų ir performansų parodoje „Takas“, kurią kuruoja menininkas, VDA Skulptūros katedros vedėjas doc. Vytenis Burokas, šiais metais – 16 menininkų iš Lietuvos ir užsienio.

Rašytojas, kuratorius Valentinas Klimašauskas šių metų tarptautinės mugės „ArtVilnius’23“ projektų zonos programą pavadino „Šiandien, vakar, rytoj“. Programa dedikuota nutikimams, pasikartojimo galimybei ir negalimybei, šiandienai, kurią veikia vakarykštė diena ir kuri neabejotinai paveiks rytojų.

Šiuolaikinio meno mugę „ArtVilnius’23“ organizuoja Lietuvos meno galerininkų asociacija. Mugės vadovė – Diana Stomienė, meno vadovė – Sonata Baliuckaitė. „ArtVilnius’23“ finansuoja Lietuvos kultūros taryba. Globoja Vilniaus miesto savivaldybė. Mecenatas – advokatų kontora COBALT, pagrindinis partneris – Lietuvos parodų ir kongresų centras „Litexpo“.

